

Autora_Hathrine Kressmann Taylor

Títol original_Address Unknown

Any_1938

Director_Fernando Bernués

Versió_Ernest Riera

Intèrprets_Jordi Bosch, Ramon Madaula,

Fanny Silvestre i Roger Mas.

Sala_Teatre Borràs

Data d'estrena_3 d'octubre

Data de sortida_5 de novembre

Text: Àlex Gutiérrez

Crítiques

Adreça desconeguda

Cartes marcades

Portar a escena un text epistolar és una aposta d'alt risc: és massa fàcil despenyar-se pel cingle de l'encarcarament, de la lectura dramatitzada. *Adreça desconeguda* va aterrar al teatre Bartrina de Reus al gener i, durant tots aquests mesos, ha pogut madurar en bóta de roure francès i aroma torrada. I així arriba al teatre Borràs de Barcelona amb plenes facultats, perfectament rodada i amb els dos protagonistes (Ramon Madaula i Jordi Bosch) còmodes amb els seus personatges, com enfundats en un vell pijama.

Els personatges: un jueu americà que regenta a mitges una galeria a San Francisco i el seu soci, un alemany que ha decidit tornar al seu país d'origen. La seva amistat fraternal es manté gràcies a l'intercanvi de cartes. Però, de sobte, l'alemany Martin Schulse parla d'una nova presència a l'escena política, un tal Adolf Hitler que sembla estar pujant com l'escuma. De la perplexitat passarà a l'admiració absoluta, amb el consegüent astorament del jueu Max Eisenstein. Fins que el dilema se li presentarà a frec de pell: o bé ser un bon adepte al règim i renegar de la seva amistat, o bé atendre la súplica que el seu (ex?)amic li fa amb relació a la seva filla, que està de gira musical per Alemanya.

Encara hi haurà temps, tanmateix, per a una nova volta de rosca, que no convé desvelar. I justament aquí és quan el text brilla més. Autor i director són brillants a l'hora de no assumir maniqueïsmes: en el moment d'abandonar el drama col·lectiu per passar a les interioritats dels humans com a individus, els papers de víctima i botxí semblen intercanviables, de fronteres difuses. (Avis per a sionistes: Calma. L'obra no té ni un bri de negacionista ni relativitza l'Holocaust. Només mostra la complexitat de l'individu. Estem parlant d'un text seriós, aquí.)

Però el pes de l'obra recau en la magnífica interpretació de Jordi

Bosch (Eisenstein) i Ramon Madaula (Schulse), acompanyats a escena per una violoncel·lista i un pianista. El viatge de Bosch per tres estats diferenciats (bonhomia, por, ira) és una lliçó de versatilitat: sempre convincent, mai esquemàtic. I un to vocal de luxe. Llàstima, però, que tant la música com la veu passin pel filtre dels micròfons i els altaveus. Es perd part de la qualitat natural i orgànica que donaria més proximitat a la història. I de fet, en algun moment, l'ús de la música abusa del subratllat. La història s'ha encarregat que amb la sola menció de Hitler un calfred ens recorri l'espina, no cal arrencar un solo de *cello* que digui "Hitler, Hitler, oh, ha dit Hitler!". *Pecata minuta*, tot i així.

També grinyola alguna de les transicions en l'estat de l'alemany, no perquè la interpretació de Madaula no sigui ajustada i precisa com un estilet. En algun moment de l'obra, entre una carta i la següent s'esdevé un canvi difícil de pair per a l'espectador. Al pla real han passat mesos, segons ens recorda la veu en off que data les missives, però al pati de butaques només han transcorregut uns quants minuts, i la transformació operada en Schulse és tan monstruosa que fa alçar les celles. Cal recordar que Kathrine Kressmann Taylor publica la novel·la *Adreça desconeguda* l'any 1938, mala època per ser subtil o ambigu.

Malgrat això, l'hora escassa de muntatge manté el ritme i l'interès, i les rendicions de Madaula i Bosch fan passar a un segon terme les imperfeccions (i potser l'excessiva simplicitat) del text. En aquest sentit, el paper del director, Fernando Bernués, ha estat discret i al servei dels dos intèrprets. Les acotacions per mostrar a escena la distància –física i moral– entre els dos amics funcionen prou bé; no ho fa tant l'estol de cadires que serveix per a un efecte visual que embruta el final de l'obra.